AB, DÜZENSİZ GÖÇMEN SORUNUNU AKDENİZ'E GÖMÜYOR - 2

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Geçtiğimiz ay Akdeniz sayısız göçmene yine mezar olmuştur. AVİM bu trajedilere çeşitli vesilelerle dikkat çekmiştir[1]. 2014ten bu yana kayda geçen ölümler 17,000den fazladır. Akdenizi günden güne mezarlık haline getiren, göç konusundaki kısıtlamalar ve bu konudaki anlaşmalar gündemdeki yerini korumaya devam etmektedir.

Geçtiğimiz günlerde Avrupa Komisyonu ve Tunus arasında düzensiz göçmenler konusunda bir anlaşma imzalanmıştır. Uluslararası Af Örgütü, Avrupa Komisyonu ve Tunus arasında imzalanan söz konusu anlaşmayı kınamıştır. Uluslararası Af Örgütüne göre anlaşma, göç politikalarının başarısızlığını daha da artıracak bir girişim olarak görülmektedir. Anlaşma uyarınca Avrupa Birliği (AB), Avrupaya göçü engellemek amacıyla Tunusa mali destek sağlayacaktır[2]. Anlaşma Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyene göre ise, artan göçle mücadele etmek ve bölgedeki insan taciri ağını çökertmek için atılmış, ortak refaha yönelik bir adımdır. AB, Uluslararası Para Fonunun (İng. International Monetary Fund IMF) onayı alındığı takdirde düzensiz göçle mücadele için Tunusa 105 milyon Euro (yaklaşık 120 milyon dolar) yardımda bulunacaktır.

Noah Robinson tarafından kaleme alınan bir makalede, Uluslararası Af Örgütü Avrupa Enstitüleri Ofisi Direktörü Eve Geddienin anlaşmayı kötü niyetle imzalandığını düşündüğü ifade edilmiştir.

Geddie, Hatalı bir muhakemeye dayanan ve yetkililerin işlediği ciddi insan hakları ihlâllerine dair gitgide artan kanıtlara rağmen imzalanan bu anlaşma, halihazırda başarısız olmuş göç politikalarının tehlikeli bir biçimde genişlemesine yol açacak. Anlaşma, ABnin Tunus Cumhurbaşkanı ve hükümetinin gittikçe daha baskıcı hale gelen tavrını kabullendiğine işaret ediyor. Tunus yetkililerinin Sahra Altı Afrikalı göçmenlere karşı şiddet ve ihlalleri artarken alınan bu karar, önceki benzer anlaşmalardan hiç ders çıkarılmadığını gösteriyor. Bu da AByi er geç yaşanacak acılarda suç ortağı yapar. demiştir[3].

AB ve Tunus arasında imzalanan anlaşmadan sadece birkaç gün önce ise siyahi Afrikalıların Tunustan sınır dışı edildiği hatırlanacaktır[4]. Şubat 2023te Tunus Cumhurbaşkanı, ülkesini Tunusun demografik yapısını değiştirerek artık Arap ve İslam uluslarına ait olmayan başka bir Afrika ülkesine dönüştürme planı konusunda uyarmıştır. Bu tehdidin bir parçası olarak, Sahra Altı Afrikadan düzensiz göçmenler Tunusa gelmiş ve gelirlerken ise tüm şiddet, suç ve kabul edilemez uygulamaları da getirmiştir. İnsan hakları

gruplarının yanı sıra bölgesel ve uluslararası kuruluşlar tarafından geniş çapta eleştirilen ve ırkçı olarak nitelendirilen bu uyarı, Kuzey Afrika ülkesinde son yıllarda yayılan bir anlayışa resmi onay vermiştir.

Tunus Cumhurbaşkanının bu uyarısı, Sahra altı siyah Afrikalıların toplanmasına, kiraladıkları mülklerden zorla çıkarılmalarına ve Afrika ülkelerinin vatandaşlarını ülkelerine geri göndermek için harekete geçmelerine yol açmıştır[5].

Daha önce kaleme aldığımız yazımızda[6] Avrupanın kendi itibarını zedelemesi konusunda kaygı duyduğumuzu ifade etmiştik. Şimdi ise, AB ve Tunus arasında imzalanan düzensiz göç konusunda yapılan anlaşma ile ABnin ellerini yıkadığını ve sorumluluğu Tunusa yüklediğini söylemek yanlış olmayacaktır. Bu anlaşma ile AB açık bir şekilde göçmenlere kapılarının sıkı bir şekilde kapandığını resmen ilân etmektedir.

*Görsel: *https://www.amnesty.org.tr/icerik/abtunus-goc-anlasmasi-abyi-siginmacilara-gocmenlere-ve-multecilere-karsi-islenen-ihlallerde-suc-ortagi-yapiyor*

[1] Hazel Çağan Elbir, AB, Düzensiz Göçmen Sorununu Akdenize Gömüyor, *avim.org.tr*, 20 Haziran 2023, https://avim.org.tr/tr/Yorum/AB-DUZENSIZ-GOCMEN-SORUNUNU-AKDENIZ-E-GOMUYOR.

[2] Noah Robinson, EU-Tunisia Migration Agreement Makes EU Complicit in Human Rights Abuses: Amnesty International, *Jurist.org*, 18 Temmuz 2023, https://www.jurist.org/news/2023/07/eu-tunisia-migration-agreement-makes-eu-complicit-in-human-rights-abuses-amnesty-international/.

[3] AB/Tunus: Göç anlaşması AByi sığınmacılara, göçmenlere ve mültecilere karşı işlenen ihlallerde suç ortağı yapıyor, *amnesty.org.tr*, 18 Temmuz 2023, https://www.amnesty.org.tr/icerik/abtunus-goc-anlasmasi-abyi-siginmacilara-gocmenlere-ve-multecilere-karsi-islenen-ihlallerde-suc-ortagi-yapiyor.

[4] Black Tunisians lie low as violence against Black people worsens, *AlJazeera*, 14 Temmuz 2023, https://www.aljazeera.com/news/2023/7/14/black-tunisians-lie-low-violence-against-black-people-worsens.

[5] Black Tunisians lie low as violence against Black people worsens.

[6] AB, Düzensiz Göçmen Sorununu Akdenize Gömüyor.

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "AB, DÜZENSİZ GÖÇMEN SORUNUNU AKDENİZ'E GÖMÜYOR - 2." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2023 / 28. Temmuz 26. Erişim Kasım 22, 2026. https://avim.org.tr/public/tr/Yorum/AB-DUZENSIZ-GOCMEN-SORUNUNU-AKDENIZ-E-GOMUYOR-2

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır